

AŠOT HAAS ~ ART FROM CODE

Ašot Haas sa narodil v roku ¹⁹⁸¹ v Moskve. Absolvoval Strednú školu úžitkového výtvarníctva v Bratislave, odbor kameňosochárstva u akad. sochára Vojtecha Pohanku.

V rokoch 2000~2007 študoval na Vysokej škole výtvarných umení v Bratislave na odboroch: *Industrial Design – F. Chrenka~ 2000 – 2002, Transport Design – Š. Klein~ 2002~ 2003, Glass Design – J. Gavula~ 2004 ~ 2005, Socha, Objekt, Inštalácia – J. Meliš~ 2004 – 2007*. Za rok 2006 získal prvú cenu za minútový film na Festivale filmu Azyl. V roku 2007 mu bola udelená cena Galérie Nova za sklo. Zúčastnil sa na mnohých výstavách doma i v zahraničí.

V dielach Ašota Haasa sa stretávame s koncepciou kódovania, pričom kód predstavujú čísla. Čísla, ktoré nadobúdajú v matematike funkciu základných jednotiek sprostredkujúcich nami hľadaný výsledok, majú v prípade jeho tvorby predstavovať odpovede na otázky, ktoré sú prostredníctvom čísiel pretransformované do výtvarného jazyka s cieľom poskytnúť nielen vizuálny, ale aj estetický zážitok. Štvorec a kruh ako jasne definované geometrické tvary sa stávajú východiskom pre úvahy autora o prekročení daných a zdá sa nemenných foriem. Za čistou, na prvý pohľad jednoduchou minimalizujúcou formou sa skrýva zložitejší mechanizmus, ktorý umelcovi umožňuje posunúť jednoduchú dvojrozmernosť do trojrozmernosti a zároveň vytvoriť optický zážitok. Možno to vidieť na príklade objektu Core/Ohryzok ⁽¹⁾, ktorý predstavuje „rozbitý“ objekt vyskladaný pomocou pixelov.

Čo len ťažko vyjadríme slovami, nachádzame očami. Práce Ašota Haasa k nám prehovárajú predovšetkým svojou vizuálnou formou. Senzibilita obsiahnutá v dielach poskytuje magické momenty objavovania nových možností vnímania. Autor nás vedie do tajomna a láka nás hľadať, čo je pod povrchom. Približovanie a vzdalovanie sa od vnímaného umeleckého objektu, prináša pozorovateľovi isté prekvapenie. Vďaka efektom využijúcim zákony optiky umelecké práce vibrujú (objekt Plus~Mínus) ⁽¹⁾, či vytvárajú iluzívny pohyb (dielo Knop) ⁽²⁾. Dalo by sa povedať, že dielo plodí nové dielo, ako je to naznačené v objekte Multiply/Množenie ⁽³⁾, keď princíp množenia vychádza zo samotného vnútra objektu. Až zapojením diváka s jeho zmyslami sa diela Ašota Haasa stávajú úplnými. V tejto súvislosti môžeme hovoriť o istej otvorenosti jeho prác. Poskytnutím určitej slobody divákovi pri dešifrovaní skrytých asociácií si on sám môže zvoliť vlastný prístup vnímania. Naplňa sa tak autorov zámer, aby bola jeho tvorba impulzom pre pozorovateľa, ktorý má možnosť zapojiť svoje vlastné predstavy o diele. Divák sa mení z klasicky chápaného pasívneho pozorovateľa na aktívneho vnímateľa.

Ašot Haas was born in ¹⁹⁸¹ in Moscow, Russia. He graduated from the Secondary school of applied arts in Bratislava, department of stone sculpture, led by the academic sculptor Vojtech Pohanka. He studied and later graduated from the Academy of Fine Arts and Design in Bratislava in these departments: *Industrial Design – F. Chrenka~ 2000 – 2002, Transport Design – Š. Klein~ 2002~ 2003, Glass Design – J. Gavula~ 2004 ~ 2005, Sculpture, Object, Installation – J. Meliš~ 2004 – 2007*. In 2006, he was awarded with the first prize for a one-minute film at the film festival Azyl. In 2007 he was awarded with the prize of the Gallery Nova for glass. He has participated on numerous exhibitions in Slovakia and abroad.

In the works of Ašot Haas we can see the concept of coding, where the code is represented by numbers. Numbers, which ~ within mathematics ~ have the function of basic units, mediating the answer that we seek for. In his work, they represent answers to questions that are transformed through numbers into the language of art, with the aim to provide not only a visual, but also aesthetic experience.

The square and the circle as clearly defined geometric forms become the basis for ideas about the crossing of given and seemingly unalterable forms. Behind the clear and on first glance simple minimalistic form, a more complex mechanism is hidden, enabling the artist to shift the simple two-dimensionality to three-dimensionality as well as to create an optical experience. This can be observed for example in the object Core/Ohryzok, which represents a “broken” object re-assembled with the use of pixels.

What we can hardly express through words, we find with our eyes. The works of Ašot Haas talk to us mainly through their visual form. The sensibility contained in the works offers magical moments of discovering new possibilities of perception. The author leads us into the realm of secrecy and tempts us to search what is under the surface. The approximation and distancing from the perceived artistic object offers a certain surprise for the viewer. Thanks to the effects, which make use of the laws of optics, the artworks vibrate (the object Plus~Minus), or create an illusion of motion (the work Knop). It could be stated that an artwork breeds a new artwork, as it is indicated in the object Multiply/Množenie, where the

principle of multiplication comes from the inside of the object. Only after the viewer is involved with his senses, the works of Ašot Haas become complete. In this context we can talk about a certain openness of his works. He grants some freedom to the viewers, so that they can choose their own method of perception when deciphering the hidden associations. The author's aim is fulfilled ~ his work becomes an impulse to the viewer, who has a chance to involve his own idea of the work. The viewers' role changes from the classically known passive observers to active perceivers.

The method of Ašot Haas's work is characteristic with its consistent and elaborate approach in the phase of conceiving the artwork, as well as with a constructive and critical stance in choosing the artistic means during the course of the work, when he adjusts, adds or reduces.

The limits he encounters during the realization incite him to experiment with technologies that enable him to cross the set borders. Thus, the author becomes an individual researcher and analyst of reality.

The constant search for new possibilities and the urge to innovate instigate him to use various means of expression. Thus, the interactive works of Ašot Haas are not only an aesthetic, but also empirical experience.

Metóda tvorby Ašota Haasa sa vyznačuje dôsledne premysleným prístupom vo fáze koncipovania diela, ako i konštruktívnym a kritickým postojom pri výbere jednotlivých prostriedkov v priebehu tvorby, kedy podľa potreby upravuje, pridáva, či redukuje. Limity, s ktorými sa počas realizácie stretáva, ho podnecujú k experimentovaniu s technológiami, ktoré mu umožňujú prekročiť stanovené hranice. Z autora sa tak stáva samostatný výskumník a analytik skutočnosti.

Neustále hľadanie nových možností a snaha inovovať ho podnecujú využívať rôzne vyjadrovacie médiá. Interaktívne diela Ašota Haasa nie sú len estetickým, ale aj zmyslovým zážitkom.

Silvia Klimáčková